

Asia: VN/29443/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevan sääntelyn muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Mehiläisen lausunto lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevan sääntelyn muuttamisesta

Mehiläinen kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ja esittää seuraavat huomiot.

Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (2006/44) 46 a § velvoittaa lääkärin laatimaan ilmoituksen viipymättä ja salassapitosäännösten estämättä työsuojeluviranomaiselle, mikäli hän epäilee ammattitautilaissa tarkoitettua ammattitautia tai työstä johtuvaa muuta työperäistä sairautta.

Kun työterveyshuollossa työterveyslääkärillä herää epäily ammattitaudista tai työperäisestä sairaudesta, potilas ohjataan pääsääntöisesti aina jatkotutkimuksiin hyvinvointialueiden työlääkätieteen poliklinikoille tai Työterveyslaitokselle. Työterveyslääkäri laatii yllä mainitun lain velvoittamana ilmoituksen ammattitaudin tai työperäisen sairauden epäilystä työsuojeluviranomaiselle, joka ilmoituksen saatuaan arvioi tarvetta työpaikan työolosuhteiden jatkoselvityksille. Työterveyslääkäri laatii myös E-lausunnon TyTal 459/2015 mukaisesti työnantajayrityksen lakisääteiselle tapaturmavakuutusyhtiölle, joka käynnistää vakuutusyhtiön velvollisuudet asian selvittelyyn.

Ammattitautiepäilyä koskevat diagnostiset tutkimukset käynnistyvät siis toisaalla, työterveyshuollon ulkopuolella. Työlääkätieteellisten tutkimusten valmistuttua tulokset toimitetaan tapaturmavakuutusyhtiöön, joka tekee juridisen päätöksen ammattitaudista, joka ei ole lääketieteellinen vaan juridinen diagnoosi. Työlääkätieteen yksikkö laatii todetusta diagnostiset

kriteerit täyttävästä ammattitaudista oman ammattitauti-ilmoituksen työsuojeluviranomaiselle ja ylläpitää ammattitautirekisteriä.

Työterveyslääkäri tai hyvinvointialueen perusterveydenhuollon lääkäri ei aseta ammattitautidiagnoosia, hän voi ainoastaan epäillä ammattitautia ja työperäistä sairautta. Tämän vuoksi ei ole perusteltua, että perustason lääkärin pitäisi tehdä kahdelle eri taholle esityksen mukaisesti epäilystä ilmoitus siinä vaiheessa, kun ammattitaudin ja työperäisen sairauden diagnostiset tutkimukset ja selvitykset ovat tekemättä. Tämä aiheuttaisi tarpeetonta, vaikuttamatonta ilmoitustoimintaa, joka ei käytännössä vaikuttaisi tai parantaisi työpaikkojen työturvallisuutta. Työterveyslaitoksella ei ole työnantajien työsuojelutoiminnan valvonta- ja ohjausvastuuta, vaan se on työsuojeluviranomaisella, jolle epäilyilmoitus nykyiseen tapaan on riittävä menetelmä käynnistämään työpaikalle kohdentuvat mahdolliset työsuojeluvalvontatoimet. Ammattitautiepäilyt eivät myöskään kuulu Työterveyslaitoksen ylläpitämään ammattitautirekisteriin, joten senkään vuoksi epäilyilmoituksen toimittaminen Työterveyslaitokselle ei ole perusteltua.

Työperäisten sairausepäilyjen ilmoitusvelvollisuuden poistaminen mutta edelleen ilmoitusmahdollisuuden säilyttäminen sen sijaan on mielestämme perusteltua.

Säätelyn muutosta perusteellaan terveydenhuollon tietojärjestelmien kehityksellä, jota ei tarkemmin avata.

Ammattitautiepäilystä tulee laatia nykyisellään erillinen työsuojeluviranomaisen vaatima lausuntolomake <https://tyosuojelu.fi/documents/154017715/203855675/Ilmoitus-ammattitauti-tyoperainen-sairaus.pdf/8dfda867-dd7e-d592-9308-9cd38911fcff?t=1767364951448>, joka ei ole tarjolla sairauskertomusjärjestelmissä vaan joudutaan erikseen työsuojeluviranomaisen sivuilta hakemaan. Lomakkeen täyttäminen ja lähettäminen vaatii siis lääkärin siirtymistä pois sairauskertomusjärjestelmästä, mikä lisää tietosuojariskejä salassa pidettävien henkilöiden käsittelyssä. Lisäksi lomakkeen arkistointi sairauskertomusjärjestelmän muodostaa toisen tietosuojariskin.

Mikäli on tarkoitus, että Kelan ylläpitämä Kanta-järjestelmä mahdollistaisi jatkossa sähköisen ammattitautiepäilyilmoituksen laatimisen käytössä olevan sairauskertomusjärjestelmän kautta, kuten suunnitteilla oleva sähköinen BC-lausunto, tietosuojariskejä voitaisiin vähentää ja tämän edistäminen on kannatettavaa.

Lampinen Marina
Mehiläinen - Sirkku Martti, johtava työterveyslääkäri